

NAŠ DOM

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ — A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek ter velja s poštnino vred dve kroni za celo leto. Posamezne številke veljajo 8 vinarjev. — Naročnina se pošilja na upravništvo „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne 4 redne vrstice (petit), če se enkrat natisne po 15 vinarjev, dvakrat 25 vinarjev, trikrat 35 vinarjev. Rokopisi se pošiljajo: Uredništvu „Našega Doma“ v Mariboru in se ne vračajo.

Oče Radecki.

Preteklo leto 24. novembra so na Dunaju obhajali izvanredno slavnost na čast Radeckiju. Letos 5. januarja je namreč preteklo 50 let, kar je oče Radecki zatisnil svoje oči. Slavnost se je pričela s slovesno sv. mašo v cerkvi „na dvoru“. Cesarja je zastopal nadvojvoda Franc Ferdinand. Navzoči so bili Radeckijevi veteranci, ki so kot mladeniči-vojaki služili pod Radeckijem, ž njim hiteli od zmage do zmage. Po končani službi božji je zasvirala godba znano Radeckijevo koračnico. Zbrali so se pred Radeckijevim spomenikom na trgu. Odposlane stolnega mesta in cesarske rodbine so položili na spomenik krasne vence. Bila je res lepa slavnost, ki je ganila in ogrela srca vseh navzočih. Isti večer sta v mestni hiši dunajski župan Lueger in poljedelski minister Ebenhoch v navdušenih nagovorih slavila spomin očeta Radeckija.

Ce Nemci tako slavijo Radeckija, ali naj potem molči „Naš Dom“ o njem, ko je vendar junaški slavljeneč veliko bliže nam Slovincem po krvi in po mišljenju. Sledeče vrstice naj torej služijo Radeckiju v slaven spomin, našim vrlim mladeničem v korist opomin, vsem zavednim Slovincem skupaj pa v dokaz, kaj premore ljubezen do domovine, ako jo podpira ljubezen do Boga — živa vera!

Radecki je ljubil svojo domovino v dejanju, Bogu je ostal zvest do zadnjega zdihljeja. Bil je mož, ki je dal cesarju, kar je cesarjevega, pa tudi Bogu, kar je božjega.

Od Radeckija se učite slovenski mladeniči, da bodete tudi vi šli v boj za najdražji svetinji: vero in narodnost — vse za vero in za domovino! Naša uboga, tlačena, teptana, od lastnih nezvestih sinov oskrunjena domovina potrebuje trdnih, značajnih, nesebičnih mož — boriteljev kakor je bil Radecki.

Jožef grof Radecki se je rodil v trgu Trebici na Češkem 2. novembra leta 1766. Ime je dobila njegova rodbina po starem selu Hradec (Gradeč). Torej Hradecki, Radecki (Gradecki, Radecki). Oče mu je zgodaj umrl. Mati vdova ga je lepo krščansko vzredila. Nič ji ni bilo predrago, samo, da je dala otroku krščansko vzgojo, ki je podlaga prave čašne in večne sreče. Materin nauk je mladeniču jutranja zarja, materin zgled pa za vse življenje lepa bela luč. Spomin na mater kakor angel spremilja človeka po vseh potih življenja. Četudi človek kedaj zabrede, spomin na dobro mater ga prej ali slej zopet pripelje na pravo pot. Blagor sinu, ki ima dobrega očeta, dvakrat blagor sinu, ki ima krščansko mater!

Dobra mati je mlademu Radeckiju zasadila v srce zelen rožmarin žive vere. Ta rožmarin ga je vse njegovo življenje lepše kitil, ko vsi lavorovi veni njegovi. Dal je njegovim delom še le pravi sijaj, trajno čast.

Ko je tako v domači hiši dobil trdno podlago v vsem dobrem in potrebnem, je po dovršenem 14.

letu vstopil v vojaško šolo „Theresianum“ na Dunaju. Bil je prebrisane glave in pogumnega srca. Živ kot živo srebro, trden kot hrast. Kot 18 letni mladenič je prišel kot kadet med konjenike na Ogrsko. V vojaški službi je naglo napredoval. V poldrugem letu je bil že podporočnik. Vesela in srečna mu je bila vojaška služba, ker ga je Bog poklical v ta stan.

Ze doma in tudi na Dunaju je bil Radecki v dobri šoli pokorščine. In ker se je sam naučil ubogati, je znal tudi dobro zapovedovati. V letih 1788-89. je bil prvič v vojski s Turki. To je bila tista vojska, ki se je v njej tako odlikoval stari Lavdon, in ki vam je gotovo vsem znana iz one pesmi: „Stoji, stoji tam Beligrad“ — — — Ta prva vojska je bila za Radeckija začetek njegove slave. In sedaj je šlo korak za korakom vstrajno do viška. Vojskoval se je na Nizozemskem, v Gornji Italiji. Komaj 30 let star je postal major. Odlikoval se je v nadaljnih vojskah na Švicarskem, v južni Nemčiji, pri Vagram-u, pri Lipskem in zopet v Italiji.

V jeseni leta 1836. ga je cesar Franc povzdignil do najvišje vojaške časti. Postal je maršal. Mnogi so se njegovi junaški čini, rastlo je število odlikovanj. Tudi sosednji vladarji so ga visoko čislali in odlikovali. Kakor je v tem času rastel skrivaj uporni duh, ki je pretil tronu in oltarju, tako pa je rastla tudi moč Radeckija, da se je lahko postavil v bran sovražniku in z mogočno roko udaril hudobno puntarsko drhal. Radecki je bil mož, ki ga je Bog sam poslal ne-le Avstriji, marveč v rešitev cele Evrope.

Burni ste bili leti 1848. in 1849. pri nas, še bolj pa v Italiji. Radecki je pomiril vihar v Italiji, pogasil je ogenj, ki so ga zanetili puntarski prekuhi. Zmešnjave v Avstriji so napotile kralja sardinskega Karola Alberta, da je napadel Avstrijce v Italiji. Ali v bitki pri Sv. Luciji so jih izkupili Piemontezci. Naši vojaki so se bili kakor levi. Pokazali so sovražniku svojo moč. V vojaških vrstah je bil takrat tudi mladi cesarjevič, sedanji cesar Franc Jožef. V tej vojski je že stari Radecki učil svojega cesarja sukati meč, braniti pravico, zanašati se na zvestobo svojih vojakov, jih srčno ljubiti ter kakor oče skrbeti za nje. Ta dan 6. maja 1848. je vzplamtela v srečju presvitlega cesarja posebna ljubezen do Radeckija, ki gori še danes.

Najslavnejša je bila njegova zmaga pri Kustoci 26. julija 1848. Po 12 urni bitki so zmagali naši. Posebno so se odlikovali Slovenci iz Kinskega polka. Odkrili so se generali, ko je korakal mimo njih naš junaški polk. Slovenci so se borili kakor levi in to ni nič čudnega, ker so imeli takega maršala! Slovesno med nepopisnim veseljem je šel Radecki po slavni zmagi pri Kustoci v mesto Milan. Ta uhod v mesto nam popisuje profesor Schmolle: „Bil je topel in jasen dan 6. avgusta ob 10. predpoldnem. Na čelu 2. armadnega kora jezdi Radecki. Glasijo se rogovi, godba svira. Starček maršal sedi na svojem belcu v priprosti generalski suknji, ki jo je

navadno nosil. Pozna se vojakom, koliko so trpeli. Obleka, oprava, vse je luknjasto, prašno, raztrgano — ali njih oči se iskrijo veselja; tem večje je bilo veselje, ki je obdajalo vojskovodja — — —

Kakor že omenjeno, sta bili 1848. in 1849. viharjni leti. Trem možem se imamo zahvaliti, da ni razpadla mogočna, slavna Avstrija, kakor so želeli njeni sovražniki. In ti možje so: Franc Jožef, naš presvitli vladar, maršal Radecki in ban Jelačić.

Tako torej se je Raflecki vojskoval za ljubljeno domovino, ki je bila tlačena, stiskana od vseh strani. Sovražniki so omagali, Radecki je zmagal. —

(Konec prihodnjic.)

Okoli po svetu.

Deželni zbor kranjski je razpuščen in kmalu se bodo stranke začele boriti za mandate. V boju bodo nastopile tri stranke: Slovenska ljudska stranka, Narodno-napredna (liberalna) stranka in Slovenska gospodarska (mladoliberalna) stranka.

Goriški deželni zbor je razpuščen in Slovenska ljudska stranka se z velikimi upi pripravlja na volilni boj.

Na spomlad baje obišče srbski kralj Peter našega cesarja.

V Perziji je nastal mir, ker sta se sporazumela šah in parlament.

Avstrijski in ogrski ministrski predsednik sta bila odlikovana z velikim križcem Štefanovega reda.

Državni zbor bo baje sklican šele 17. marca, proračunski odsek bo pa začel z zborovanji že ta mesec. Drž. zbor bo zboroval na to do konca junija, na kar začnejo zborovati deželni zbori.

Ob italijanski meji namerava Avstrija pomnožiti topničarstvo!

Španska kraljeva dvojica pride na Dunaj meseca maja, da obišče našega cesarja.

Dunajski župan dr. Lueger je zopet zbolel vsled prehlajenja.

Pravosodnega ministra angleške nasebine v Natalu je na lovu požrl krokodil.

Originalen poskus samomora. V Pulju je neka Alojzija Graber, ki se je vsled vednih prepиров z možem naveličala življenja, požrla ključ od hišnih vrat. Zdravniki upajo, da jo bodo z operacijo rešili.

Delegacije se snidejo dne 27. januarja.

Avstrijski katoliški shod bo l. 1909. na Dunaju.

Katoliška kmečka zveza za Srednje in Zgornje Štajersko je štela koncem leta 1907. čez 40 tisoč udov.

Umril je dne 13. jan. prvi poslanec novega državnega zbora, nižjeavstrijski poslanec krščanski socialc Kùhschelm.

Gospodarski odsek našega državnega zbora je začel danes s svojimi sejami. Proračunski odsek bo začel zborovati dne 21. t. m.

Belgijski kralj Leopold je nevarno zbolel.

Hči voditelja francoskih socialistov Jauresa, zelo izobražena, nadarjena in lepa gospodična, je vstopila v samostan.

Iz obravnave glede Port Arturja prihajajo vedno bolj umazane stvari.

Vezuv je začel zopet delovati. Odprlo se je več novih žrel, iz katerih teče lava.

V Nju-Jorku je 160.000 delavcev brez dela.

Razgled po domovini.

Sijajna zmaga kmečke zveze.

Alojzij Terglav,

kmet v Št. Petru v Savinski dolini

je bil dne 23. januarja izvoljen za deželnega poslanca. Dobil je 2673 glasov. Liberalni kandidat Jožef Zdolsek pa 1331 glasov.

Slava našim možem!

Naš deželni zbor k sklepu leta ni inel seje, da bi se naredil proračun za letošnje leto. Najbrž Nemci, ki so v večini, niso hoteli zasedanja, ker še nimajo izdelanega načrta za volilno reformo. Volilne okraje pa hočejo tako razdeliti, da bi Slovenci izgubili gotovo enega, če ne dva poslanca.

Ljutomer. Izjava e. kr. okrajnemu glavarstvu v Ljutomeru. Podpisani naznanja s tem svoj izstop iz katoliške cerkve in se proglasi za brezverca. Zürich, 9. I. 1908. Ivan Kukovec. Tako je sin veiepostnika in veleobrtnika Ivana Kukoveca v Ljutomeru iz Švice naznanil svoj odpad od vere.

Postaja Slivnica-Orehova ves. Za to postajo bo komisijnelni ogled dne 23. t. m. ob 11. uri dopoludne.

Osebnost. Umril je dne 6. t. m. v Gradcu vodja zemljiške knjige v Mariboru g. Jožef Lenart v starosti 59 let.

Mariborsko učiteljske. Za e. kr. vadniška učitelja na e. kr. učiteljsku v Mariboru sta imenovana gg. Miroslav Šijanec, dosedaj učitelj na morna-

LISTEK.

M. S. Muropljski.

Na križevem potu.

Tudi v Ameriki, daleč tam za oceanom je bila sveta noč l. 1844. Jasno nebo se je razpenjalo nad lepim mestom Louisville (Lujvil) ob Reki Ohijo. V valovih reke pa so se zrcalile neštete zvezdice in razsvitljena okna visokih hiš, katerih prebivalci so nočjo bedeli nenavadno dolgo. Gotovo je tudi te ljudi zbralo božje Detece okrog božičnega drevesca. Le onstran reke, nekaj streljajev od mesta, je mogočno štrlela navpik velikanska zgradba, ki je edina ostala zavita v črno temo, kakor da v njej ne bi prebivala človeška bitja. In vendar je ravno v tej zgradbi medlelo marsikatero človeško srce, ki je bilo bolj potrebno tolažbe božjega Detea, kakor oni srečni ljudje v razsvitljenih palačah. To v temo zavito poslopje je bila — ječa. V mrzlih bolj kletem kakor človeškim bivališčem podobnih prostorih so razmišljali ubogi jetniki svojo bridko usodo. Mračne luči, katerih žarki so se odbijali na golih stenah, so na pol razsvitljevale temne prostore in jetnikom kazale njih bivališče tem strašnejše. Smrtna tišina je vladala v teh strašnih prostorih. Le enakomerni koraki straže so votlo odmevali po dolgih hodnikih, vmes pa so zarožljale tuintam železne verige, s katerimi so bili sklenjeni kaznjenci.

Stopiva, dragi bralec, na sveti večer v te grozne prostore! Glej, tam med nesrečnimi žrtvami, ki deloma spijo, deloma se nemirno premetavajo na golih deskah, glej tam moža, čegar velike odprte oči nepremično zrejo proti oboku mračne ječe. In ko bi nama bilo dano zreti na dno potrte duše tega ubogega jetnika, tedaj bi zvedela čudne, prečudne reči.

„Moj Bog in moj Gospod! Ti si mi vzel zlato prostost; toda moja duša Te hvali in poveljuje. Ti si zravnal z menoj tako, tako je tudi meni prav! Ti si dopustil, da so me zlobni jeziki oropali moje duhovniške časti ter me obdolžili najgrozovitejšega hudodelstva. Tudi to je prav in jaz Te hvalim za to. Radovoljno prenašam svojo usodo, saj je bil preganjan tudi Tvoj edinorojeni Sin, ki je nocojšnjo noč stopil na svet, da nam z zgledom pokaže pot trpljenja, ki vodi k Tebi. Zato Te ljubim in poveljujem o Bog, ker Ti si vedno moj dobrotljivi Oče, tudi v nesreči. Dopustil si, da so me vrgli iz človeške družbe in me priklenili med razbojnike. Toda nič manj Te ne ljubim v dnevih trpljenja, kakor sem Te ljubil v dnevih sreče, marveč zahvaljujem Te, o Bog, da si mi dal priložnost, da Ti morem pokazati, kako Te ljubim. Verujem v Tebe, o sveti, o dobrotljivi, o neskončno modri Bog; na Tvojo pomoč se zanašam, Tebe ljubim vekomaj.“ Vroča molitev, ki je kipela iz jetnikove duše čez njegove, od mraza in gladu sesušene ustnice, se je slednjic izlila v ono lepo cerkveno pesem: „Tebe Bog mi hvalimo — — —“

Zunaj je udarjala ura ravno dvanajst. Ista vesela pesem je zadonela po vsej naravi, zakaj bila je sveta noč, ko se je rodil na zemlji kralj miru in ljubezni in so angelski zbori zapeli v zraku himno ljubezni: „Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji!“

Gotovo si že uganil dragi bralec, kdo je jetnik v strašni ječi ob reki Ohijo tam v Ameriki. Nihče drugi, ko sin ubogih starišev v daljni Alzaciji, pridni Roman, sedaj duhovnik — toda v ječi.

Kaj je pač dovedlo pridnega Romana med nesrečne jetnike? Malo dni po božiču so zvedeli skrbni stariši žalostno svojega sina. Oče Božidar je zopet sedel pri mizi ter skrbno čital iz novega časnikarja, ki mu ga je nekdo poslal, čeprav ga ni naročil.

riški šoli v Pulju, in Ot. Herbst, dosedaj učitelj v Kočevju.

„Straža“, naš novi list, začne izhajati šele dne 1. sušca iz tehničnih ozirrov. Dr. Benkovič prosi, da se doneski in prispevki iz brežiškega, laškega in sevniškega okraja ne pošiljajo nanj, ampak naravnost na upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Maribor. Zanimanje za list vedno bolj raste.

Zadružni tečaj v Mariboru je sijajno uspel; 65 udeležencev je obiskovalo tečaj in z velikim zanimanjem sledilo predavanjem, in izvrševalo praktična dela. O tem tečaju, ki je prvi na Spodnjem Štajerskem, se bo spisala brošura, ki bo vsebovala vsa predavanja ter najširše sloje poučila o zadržanju.

Nesreča pri streljanju. Minoli četrtek je ustrelil domobranec Jakob Krešl svojega tovariša Doblerja na vojaškem strelišču v Radvanju pri Mariboru. Po sklepu streljanja je ostala še ena ostra patrona v puški, česar pa Krešl ni zapazil. Ko je hotel zatvor zapreti, vžgala se je dotična patrona in krogla je šla Doblerju v vrat, ki se je zgrudil mrtev na tla.

Pernice nad Muto. K nam je začel zahajati redno trikrat na teden, v ponedeljek, sredo in petek pismonoša iz Mute, kar je za naše hribovske težavne kraje velika pridobitev. Izposloval nam je to ugodnost drž. posl. dr. Korošec.

Črešnjevci pri Slov. Bistrici. Vsled preobilo zavžitega žganja je končal svoje življenje na Črešnjevcu dobro znani Jakob Lepej, star 44 let.

Ormož. V Pavlovcih je umrl vrl narodnjak in pristaš Kmečke zveze g. Jožef Kralj. Blag mu spomin!

Brežice. Naš mestni občinski zastop hoče izzivati katoliško ljudstvo v brežiškem okraju. Dne 6. jan. je v občinski hiši imel protestantsko službo božjo. Brežiško nemštvo nam je v narodnem in verskem oziru škodljivo!

Za župana v Trbovljah je bil soglasno izvoljen okrajni šolski nadzornik in ravnatelj g. Gust. Vodušek. Svetovalci pa so: Kramer, Dežman, Dir-mayer, Forte, Goropevšek, Krasnig, Sušnik in pa Aenschert.

Pozor na tatove! Na Hajdinu pri Ptujju se je v več hiš ob belem dnevu prithotapil nek zane-marjen človek, ki izmika, kar mu pride v roke. Tudi v hajdinskem župnišču je poskusil, pa so ga pravočasno zasačili, na kar je hitro odkuril.

Hkrati se zaiskrijo starcu oči, njegov obraz za hip obledi, ko čita med novicami sledeče vrste: „Zaradi nenravnosti je bil obsojen na pet let ostre ječe o. Roman, rodom Alzačan, ker se je pregrešil nad ženo bogatega bankirja Martina Šmol v Evansville. Njegovi prijatelji so se sicer na vso moč trudili, da bi oprostili svojega duhovnika; toda sodniki so po natančni preiskavi in s pomočjo prič dognali, da je o. Roman kriv hudodelstva.“ Potem je sledilo nekaj hudomušnih opazk in zabavljic črez duhovnike sploh; veliko pohvalo pa je izrekal časnik nepristranskim sodnikom, ki so obsodili hudodelca.

Oče Božidar je bil vidno razburjen, ko je članek prebral do konca. Nikakor mu ni šlo v glavo, kar je čital. Zato je zopet začel od kraja in je čital prav počasi. Morda pa je le res, saj je pisano črno na belem in celo ime je natanko povedano. Potem je starec časnik odložil, naslonil svojo glavo na roke in se globoko zamislil.

V takem položaju ga je našla njegova žena. Nevajena takih prizorov ga prime za ramo ter ga streše, toda on se ne gane. Ko vendar ne neha, potisne pred njo na mizi ležeči časnik, rekoč: „Tvoje slutnje na sveti večer so bile opravičene; le vse premalo si še slutila. Naš Roman ni samo nesrečen, on je postal celo hudodelnik.“

„Za božjo voljo“ je zavpila žena, „kaj govoriš? On je vendar tvoj sin in ti ga tako ponižuješ.“ „Tu poglej in beri, jo zavrne mož in ji moli časnik pred obraz. Toda ona ni hotela brati, ampak je govorila dalje: „Naš Roman je bil vedno priden in dober. Gotovo ga Bog ni zapustil tako daleč, da bi postal hudodelnik. Nesrečo je imel zmiraj, to je res in to me je vedno najbolj žalostilo, toda hudoben naš Roman ni bil nikdar.“

„Poglej vendar, tu stoji pisano črno na belem, da je Roman za — — —, da je v ječi.“

Št. Jernej nad Muto. K nam je začel zahajati redno pismonoša iz Mute, kar je za naše hribovske kraje velika pridobitev. Izposloval nam je to ugodnost drž. poslanec dr. Korošec.

Kletarski tečaj vršil se bode od 3.—8. svečana na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru.

Celje. Ljudsko gibanje v župniji sv. Daniela v Celju leta 1907. Poročenih je bilo 115 parov, rodilo se jih je 365 med temi 77 nezakonskih, umrlo jih je 417, med temi 178 ptujcev v bolnišnici.

S pošte. Poštar g. Jakob Šegula v Št. Ilju v Slov. goricah je imenovan poštarjem v Grobelnem. — Poštar Jožef Knely v Ljutomeru je prestavljen v Eggenberg pri Gradcu.

Učiteljsko mesto je razpisano pri Sv. Marjeti ob Pesnici (II pl. r.) do 31. t. m.

V mariborski okolici se je ustanovila zopet nova potovalna knjižnica.

V Gornji Radgoni je umrl 21. jan. Franc Kremlj, sorodnik znanega slovenskega pisatelja in zgodovinarja Antona Krempla, star 79 let. Bil je dolgoletni cerkveni ključar, v svoji službi zvest in značajan mož.

Iz Kozjega. Bodi tisoč in tisočkrat pozdravljen, ljubi „Naš Dom“, posebno zdaj, ko si oblekel nekoliko večjo suknjico in postal sam svoj gospodar. To je že lepo in častno za te! Upam, da te bodo vsepovsodi z veseljem sprejeli in ti odločili prvo mesto, kot osemletnem fantku, ki je dobro skušnjo napravil. Le vrlo naprej, ti vrli „Naš Dom“, da bodeš v kratkem tednik postal, to je moja najiskrenejša želja. Daj Bog, da bi se uresničila! K temu pa tudi potrebuješ pomoči, kaj ne, od svojih dopisnikov in zvestih naročnikov. Pa upam, da vse to bodeš dosegel, ker naši mladeniči in deklince po naši širni domovini kaj radi pišejo. Bog nam jih ohrani trdne in zveste v katoliško-narodni ideji!

Črna gora pri Ptujju. (Mlad grob.) Mrzel veter je bril sem od Črne gore proti prijazni dolinici dravinjski, polahkoma so padale bele snežinke. Vse je hitelo v svoje zavetje. Bilo je 31. decembra; leto 1907. je jemalo slovo. Na malem holmcu v priprosti hišici pa so domači stali okrog bolniške postelje. Slovo je jemal od življenja vrl mladenič Franc Širec. Pred letom je bil še močan in zdrav, pa lotila se ga je zavrata bolezen — jetika in mu pretrgala nit komaj dvajsetletnega življenja. Da je bil daleč naokoli priljubljen, spričuje to, da so ga od daleč prišli pokropit tovariši-mladeniči. Ko je šlo zapustil, ni opustil tudi knjig, ampak se je pridno bavil

„Potem so ga po nedolžnem zaprli, nadaljuje mati mirno in samozavestno, da se starec kar začudi. „Saj ni on prvi, ki je bil po krivem obsojen, zakaj mnogo ljudij je na svetu, ki sovražijo duhovnike. In če je Roman res v ječi, potem je to nov križ za naju, ki ga nama pošilja ljubi Bog. Toda kakor me ni varalo sree, ko je slutilo, da je Roman nesrečen — njene oči so pri teh besedah živo zrle na razpelo, ki je viselo v kotu, in njena od starosti vpognjena postava se je za hip vzravnala — ravno tako me ne vara zdaj, ko mi pravi, da je Roman nedolžen.“

„Bog daj, da bi bilo tako,“ je odgovoril Božidar, „toda za zdaj velja pred vsem svetom kot hudodelec in nesramnež.“

Medtem je osivela žena odprla omaro in segla po oni veliki knjigi, ki jima je dajala tolažbe in utelje v bridkih urah življenja. „Kaj si bral na sveti večer iz sv. pisma?“ „Ti si rešil moje telo pogina, iz zanj krivičnega jezika in iz ustnic lažnjivcev in si mi bil pomočnik zoper moje sovražnike. Rešil si me iz pogube in me otel ob hudem času.“ „Te besede niso zastoj pisane v svetem pismu; prepričana sem, da so resnične.“

„Ko bi le kaj natančnejega vedela o Romanu, ali ko bi imela kakega znanca v Ameriki, da bi ga vprašala o njem. Ljubi Bog in naša nebeška mati Marija sta nam najbližja, njuni pomoči se bom priporočila. Pa tudi k vernim dušam hočem moliti vsak dan rožni venec, da pomagajo našemu Romanu. Gotovo bom uslišana.“

Protiverski časnik je priromal tudi v vaško gostilno. Tako so zvedeli tudi drugi ljudje žalostno novico, ki se je kmalu raznesla po vsej vasi. Četudi ljudje potrjim starišem niso omenjali ničesar o njihovi nesreči, vendar so glasno govorili njih obrazi, iz katerih je odsevalo deloma sočutje, deloma pa ško-

z gospodarskimi knjigami, za katere se je posebno zanimal. Sanjal si o bodočnosti, mi pravil svoje nakepe, v teh sanjah si bil srečen. Želel si postati vojak, ljubil si domačo zemljo, a Vsemogočni je sklenil drugače, ker te je rad imel, te je poklical k sebi. Nastopilo je novo leto . . . zopet je pihal mrzel veter in odnesli so rajnega na pokopališče. Sladko spavaj, predragi, uživaj mir, katerega si gotovo zaslužil po tako potrpežljivo prestani bolezni! Nad zvezdami se vidimo!

Koroške novice.

Celovec. Dne 12. januarja 1908 se je vršil tukaj občni zbor Krščansko-socialne zveze na Koroško. Začrtali so si program za prihodnje delovanje. Naglašala se je tudi potreba ustanovitve Kmečke zveze. V kratkem se priredi v Celovcu socialni in zadružni tečaj. Leta 1909 se bo bržkone priredilo veliko zborovanje S. K. S. Z. na Koroškem. Na Koroškem se je začelo krepko in nadežno delovanje!

Prevalje. Dne 10. januarja so tu pri čistilnici premoga ulovili v Meži mrtvo moško truplo. Našli niso ničesar pri njem. Šele ko je bilo pokopano, se je dognalo, da je to berač Jurij Steiner iz Suhlega vrha pri Št. Danijelu, ki je po nesreči padel v Mežo.

Prevalje. Dne 10. januarja so tu pri čistilnici naše delavsko društvo pri Steklu svoj letni občni zbor z govorom in zanimivo veseloigro. Udje in prijatelji društva ne ostanite doma! Vabi odbor.

Sv. Martin pri Velikovem. Na Št. Janžev večer je Bauernverein priredil shod v gostilni pri mežnarju. Ljudstvo je še tako nezavedno, da gre poslušat nasprotnika, nemškega poslanca Jož. Nagele. Korošci, povzdignite svoje glave, odprite vendar oči in spoznajte, da ste Slovenci!

Wernberg. Pri občinskih volitvah dne 14. t. m. je naša stranka porazila Oraša. Nasprotnikov je izvoljenih sedem, naših emajst. Slava zavednim volilcem!

„Slovenski Narod“ agitira za liberalnega negodnika „Korošca“. Vrli Slovenci na Koroškem, obrnite hrbet kranjskemu liberalizmu. Ta sapa, ki prihaja iz sosednega Kranjskega, je strupena.

Črneče pri Spodnjem Dravogradu. Dne 8. jan. je bil slovesno inštaliran č. g. Jožef Rozman za župnika. Zapazili smo več odličnih udeležencev. Pri obedu se je nabralo za šentjakobsko šolo 45'80 K.

doželjnost. Ljudje so se začeli ogibati Božidarjeve hiše, pa tudi Božidar in Terezija sta se izogibala ljudem.

Tako je minilo leto in zopet se je bližal veseli božič. Nič natančnejega niso stariši zvedeli o svojem Romanu, čeravno so se slednjo noč sklepale koščne roke osivele mamice k molitvi. Njeno srce ni zabilo svojega ljubljenca, niti trenutek ni omahovalo v prepričanju, da je Roman nedolžen.

Zopet je božični večer in naša znanca sedita pri skromno obloženi mizici ter se pogovarjata.

„Zakaj sva ga sploh pustila iz doma in še tako daleč — v Ameriko? Kaj ima sedaj od svojega trpljenja in od svojega mašništva, on in kaj midva? Sebe je pahnil v ječo, nama pa je nakopal sramoto in žalost.“

„Ne govori tako,“ je dejala žena. „Četudi je sedaj zaprt po nedolžnem, pred Bogom njegova čast ni nič manjša in stotero plačilo nas čaka za krivice, ki jih trpimo. Božja roka ga čuva tudi v ječi.“

V tem hipu potrka nekdo na vrata.

Nevajena poznih obiskov in zatopljena v svoj pogovor pozabita celo trkajočemu dovoliti, da vstopi. Bil je pismonoša; ti ljudje pa nimajo navade dolgo čakati. Izročil jima je pismo, zaznamovano z različnimi pečati, ki so pričali, da je pismo iz Amerike ter se poslovil.

Hlastno sežeta hkrati oba, mož in žena z roko po pismu. Nocoj oče Božidar ni bral iz sv. pisma kakor lani na sveti večer; dovolj mu je bilo pismo iz Amerike, pismo od Romana. Komaj je prebral stavec nekoliko vrst, mu roka omahne in veselo vzklizne: „Roman je prost; izkazalo se je, da je nedolžen!“ „Hvala večnemu Bogu“, vzdihne žena, ki je trepetaje izkušala uganiti iz moževega obraza, kar je stalo v pismu. „Saj sem vedela, da bo Bog uslišal mojo mo-

Prevalje. Zaradi razširjajočih se ošpic pri otrocih so zaprli šolo.

Društvena kronika.

Izobraževalno društvo v Laporju priredi v nedeljo, dne 26. t. m. po večernicah poučno predavanje. Predaval bo mladenič g. Vinko Steiner iz Gorice pri Petrovčah o umetnih gnojilih in nekoliko o živinoreji. Da dandanes tako drago kmečko delo čim največ dobička prinese, mora kmetovalec porabiti vsa sredstva, da kolikor mogoče veliko dobi iz zemlje. Eno najimunitnejših takih sredstev je umna raba umetnih gnojil. Zato pridite vsi, ki stremite po gospodarskem napredku (in to mora pač vsak) k predavanju, pri katerem vam bo vaš tovariš, tudi kmetovalec, iz lastne skušnje dal nasvete za rabo umetnih gnojil. Društvena soba bo zanaprej vsako nedeljo zakurjena. Dne 26. t. m. po predavanju imajo mladeniči sestanek, h kateremu naj pridejo vsi. Gre se za važno reč!

Sv. Ana na Krembergu. Označiti nam je zopet lepo delo naše dekliske zveze. Drugi poučni shod, ki se je vršil dne 15. dec., je uspel jako dobro, ker zanimanje in navdušenje za katoliško-narodno idejo se kaže med našimi mladenkami vedno večje. Vkljub vsem zaprekam hoče dekliska zveza s podvojeno delavnostjo nadomestiti, kar se je v tem oziru do danes zamudilo. — Voditeljica nas v pozdravnem govoru navaja k složnemu in enotnemu delovanju, ker le tedaj bodo sledili našemu delu trajni uspehi. Z največjim veseljem, hrepeneč izobrazbe, zahajamo rade semkaj, poslušajmo s pozornostjo vse, karkoli se bode tukaj govorilo in razlagalo ter se po tem ravnajmo. Delajmo in žrtvuimo za našo zvezo vse, bodimo hrabre in energične boriteljice, boreč se za Boga in domovino! Na vspredu bili sta še dve deklamaciji in govor. Prvo: „Vse za Jezusa“ je prednašala F. Purgaj, in drugo: „Naš narodni dom“ pa voditeljica namestnica F. Rokavec, katere pomen so nam g. duh. vod. razložili. Tajnica nam je v svojem govoru slikala delovanje dobre, zavedne žene ter črtala pot, katero naj izberemo v dosego svojih ciljev. Izobrazujmo se, ker le izobrazba nas more rešiti pogina. Razširjajmo poštene, v katoliško-narodnem duhu pisane časnike in knjige in z njimi narodno zavest in probujo. Pohujšljivih knjig, ki širijo krščanstvu in slovenstvu sovražni duh, in ki se jih ni še nikoli toliko pošiljalo med svet, kakor dandanes, se pa ogib-

ljev. Le beri dalje!“ Mož je čital dalje, njegov od starosti izgubančeni obraz se je jasnili vedno bolj in pričal, da je vsebina pisma nad vse vesela.

Koj prvi dan, ko je bil Roman prost, se je spomnil svojih osivelih roditeljev v Alzaciji. To pa se je zgodilo na čudovit način: Noben človek v mestu Louisville ni dvomil o nedolžnosti o. Romana razun sovražnih protestantov in zlobnih židov. S solzami v očeh so spremili verniki o. Romana v ječo in niso ga pozabili tudi tedaj, ko so se zaprla za njim temna jetniška vrata. Od vseh strani so mu dohajala dan na dan tolažilna pisma, ki so mu v njih prijatelji in znanci zatrjevali, da ne bodo mirovali, dokler ga ne oprostijo. Nekega dne pa se odpro vrata Romanove ječe in njegov škof vstopijo v spremstvu drugih duhovnikov. Vpričo jetnikov objamejo visoki nadpastir o. Romana in mu zatrjujejo, da so prepričani o njegovi nedolžnosti. „Kakor jaz, tako, pa mislijo tudi drugi duhovniki, tako mislijo vsi verniki našega mesta. In to naše prepričanje vam bo določeno za krivico, ki jo prenašate!“

„Dragi stariši! Ali mi ji mogel ljubi Bog poslati slajšo tolažbo semkaj v ječo, kakor je ta? Toda, če bi me tudi moji predstojniki in sobratje imeli za krivega in bi me vsi zapustili: z božjo pomočjo bi mogel prenašati tudi to nesrečo. Trpljenje v zavesti, da je človek nedolžen, je sladko.“ Tako je pisal Roman. Potem je pripovedoval, kako se je tudi na strani njegovih tožnikov obrnilo vse drugače, toda pri njih na slabše. Romanovi prijatelji, posebno pa njegov škof, so pri sodnji dosegli, da se je stvar začela preiskovati na novo. Pri tem preiskovanju so lažnjive priče govorile tako zmedeno ter si tako nasprotovale, da je bila očita njihova lažnjivost. Nesramna žena bankirja Šmol in tudi njen mož sta bila obsojena radi krive prišege, o. Roman pa oproščen. Sodniki so mu ponujali bogato odškodnino za sra-

ljimo in tudi druge skušajmo odvrniti od njih ter jim s prijaznimi besedami dokazujemo njih pogubni upliv. Nastopajmo vsepovsod z narodno samozavestjo in ne pustimo sramotiti naš narod in mili jezik slovenski. Napredujmo v lepi krščanski omiki. Ne le izobrazba uma, ampak tudi izobrazba srca nam je potrebna. Srce plemenito je največji zaklad. Ljubimo se med seboj, vsa prazna sovraštva in osebna nasprotstva naj izginejo, mesto njih naj se dvigneta vzajemnost in krščanska ljubezen. Le na ta način bomo takorekoč privlačna moč, ako naše sovrstnice izpoznajo, da se jih ne prezira, ampak se ravna dosledno in nepristranski. Bodimo v svojem vedenju vsem lep vzgled, kajti slavni pesnik pravi: Vzor biti drugim, to doseči, ti bodi vzor največji! Dekliška zveza nam nudi pripomočke do izobrazbe, in da se lažje obvarujemo škodljivega, pogubnega nasilja, torej le vse pod nje okrilje; nobeno pošteno dekle ne sme izostati, ker tukaj je naše ognjišče, krog katerega se hočemo pridno zbirati, se poučevati in navduševati za blagor vere in naroda. Voditeljica je izrazila tudi nasvet, da si zveza v prihodnje naroči časopis „Bogoljub“, č. g. duh. vod. pa, da se začnemo pripravljati na dekanijski dekliski shod, kakor čitamo v zadnjem „Našem Domu.“ Časi so resni, zatorej pa vse na krov, združimo se proti ljutim sovražnikom vere in naroda, ker le organizirane se moremo uspešno upreti sovražnemu navalu, ki preti potegniti nas v valovje.

Bog daj nam dev in žen krepostnih, dičnih!
Samo tedaj na nebu domovine
Nam zlata zora dnij krasnejših sine.

Dobje pri Planini. Naša hranilnica, ki je v zvezi z „Zadružno zvezo v Ljubljani“, je imela od 13. oktobra do 31. decembra 1907. sprejemkov 17.143 K 71 v in izdatkov 13.724 K 99 v. Hranilne vloge obrestuje po 4%, posojila se dajejo po 5%. Uradne ure ima ob nedeljah in praznikih po službi božji.

Iz konjiškega okraja. Če pregledujemo poročilo „Slovenske krščansko-socialne zveze“ za Štajersko v letošnjem društvenem koledarčku, zapazimo, da bi v konjiškem okraju še marsikje bila potrebna bralna ali izobraževalna društva. zlasti Loče, Oplotnica in Stranice bi silno potrebovali takih društev. Na delo tedaj, dokler je čas, saj z dobro voljo in nekaterimi žrtvami se da vse storiti. Naprej za napredek slovenskega ljudstva!

Celje. V nedeljo dne 12. jan. je imel v prostorih izobraževalnega društva državni poslanec dr.

moto in trpljenje v ječi, toda on ni hotel ničesar vzeti, rekoč: „Najlepše plačilo mi je mirna vest.“

„Sedaj dragi stariši sem zopet prost,“ tako se je glasilo proti koncu pisma. „Danes je ravno minilo leto, ko sem bil zopet tako srečen, da sem smel stopiti pred oltar Gospodov ter večnemu Bogu opraviti zahvalno daritev, da me je tako čudovito rešil iz zanj hudobnih jezikov. Potem sem se vsedel k mizi in vam napisal te vrstice, ki vam naj za božič oznajnijo veselje mojega srca: „Gloria in excelsis Deo.“

Pozno v noč je na sveti večer ugasnila luč v stanovanju osivelih starišev o. Romana tam v majhni vasi v Alzaciji. Čarobni mir se je vlegel na vas in jo kmalu zazibal v sladki sen. Le iz stolpa bližnje cerkve so skrivnostno in svečano doneli vbrani zvonovi, oznanjajoč uro, ob kateri se je rodil kralj miru in ljubezni. V majhni sobici pa so se zopet sklenili koščeni prsti osivele mamice h goreči molitvi — zvonovi pa so peli pesem ljubezni in miru — — —

(Konec.)

Smešnice. Gospod beraču: „Kaj, par starih škornjev hočete imeti? — Žal, jih nimam.“ — Berač: „No, ni treba, da bi morali biti ravno zelo stari.“

Kaznilniški ravnatelj: „Tega pa ne bil verjel. Komaj ste prestali svojo petletno ječo, ste že zopet prišli na tri leta v ječo.“ — Kaznjenc: „No, vidite, gospod ravnatelj; jaz sem vam vendar obljubil, da se hočem poboljšati!“

Kaznilniški ravnatelj: „Zopet ste dobili eno leto? Ali res niste mogli najti dela? Ko ste bili zadnjič dve leti zaprti, ste se vendar naučili krojaštva!“ — Kaznjenc: „Veste, gospod ravnatelj, zdaj se pač že povsod zahteva triletna učna doba.“

Zdravnik: „Od kedaj pa trpite tako strašno žejo?“ — **Bolnik:** „Od kar mi je denarja zmanjkalo, gospod zdravnik!“

Korošec delavski shod. Predaval je o draginji živil in zavarovanju delavskega stanu.

Trbovlje. Liberalno pazniško in delavsko podporno društvo v Trbovljah je umrlo; krščansko-socialna organizacija pa se bujno razcvita.

Slovenska kmečka zveza je v seji dne 15. jan. določila občni zbor za dan 6. februarja, in sicer če dobimo prostore, v Celju.

Zadružno zvezo v Celju zapuščajo vsled njenega uzornega in cenega delovanja zadruga druga za drugo.

Sv. Križ na Murškem polju. Pri občnem zborovanju tukajšnjega bralnega društva dne 5. t. m. so v novi odbor izvoljeni: Predsednik kaplan Golob, podpredsednik župnik Weixel, tajnik Jakob Štuhec iz Starevasi, blagajnik Anton Pavlič iz Bučehovec, knjižničar Alojz Štuhec iz Legarovec, odbornika Jože Kosi iz Grab.

Ljutomer. Zadnje nedeljo prosinca dne 26., ima bralno društvo za ljutomersko okolico v bralni sobi svoj občni zbor. Udje, udeležite se ga polnoštevilno. Društveniki, ki še niste v nobenem bralnem krožku, združite se v nove krožke! Pogovorite se med seboj, kakšne časnike želite dobivati v novem društvenem letu. Vsi, ki imajo izposojene knjige že čez en mesec brez opombe „za daljši čas“, naj v nedeljo 19. t. m. knjige vrnejo. Na dan občnega zbora se knjige ne bodo izposojevale in tudi ne vzprejemale. Reditelji, ne pozabite prinesiti časnikov, da se še lepo ohranjeni dajo vezati. Odbor.

Poučni tečaj v Celju. Komaj je nehal liberalni socialni kurz v Celju s precejšno sušico obiskovalcev, že se je začel socialni kurz Slovenske krščansko-socialne zveze z nepričakovano velikim obiskom. Koj prvi dan dne 13. t. m. je bilo nad 100 obiskovalcev. Tečaj je otvoril predsednik S. K. S. Z. državni poslanec dr. Korošec. Vračajoč se iz shoda v Št. Juriju ob juž. žel. je prišel k tečaju mimo grede tudi kmečki kandidat g. A. Terglav. Shodu želimo najboljšega uspeha. Kakor slišimo, se bo to leto priredil še en socialni kurz, toda če le mogoče v Slovenjgradu, in samo če tam ne bo dobili prostorov, v Mariboru.

Kozje. Gospodarsko bralno društvo je imelo v nedeljo dne 22. grudna svoje letno občno zborovanje in volitev novega odbora, ki se je izvolil po sledečem redu: Preč. g. Marko Tomažič, dekan, predsednik; č. g. Anton Bukošek, kaplan, podpredsednik; g. Vinko Brstošek, pismonoša, blagajnik; g. Mihael Pustišek, tajnik; gg. Jožef Prešiček in V. Höfler, knjižničarja; namestnikom g. Janez Bah, kmet iz Cirjic; odbornika sta gg. Anton Maček, mlinar in posestnik v Šonovem, in Anton Maček, mizar v Kozjem. Tako si je gospodarsko bralno društvo izvolilo za voditelje nekaj novih moči, ki bodo delovali v prid svojim članom za izobrazbo v gospodarski in kmetijski stroki, ter za izobrazbo naše mladine na podlagi katoliško-narodni. Samo eno vas prosimo, dragi mladenci, možje in dekleta, le trdno se oklenite našega bralnega društva, ki vam nudi in obeta mnogo zlahnega sadu. Pristopite vsi brez izjeme v društvo! Udnina znaša le eno krono. Za to vam bo na razpolago več katoliško-narodnih listov in knjig. Le pridno si jih izposojite in hodite v čitalnico jih brati. Pa tudi gledaliških iger in zabav ne bode manjkalo. Za podučne shode se bode tudi skrbelo in še za marsikaj drugega. Torej le vkup ter delujmo skupno vsi za enega in eden za vse. Naše geslo je in vedno ostane: vse za vero, dom, cesarja!

Bralno društvo Sv. Barbara niže Maribora ima 26. t. m. po večernicah svoj občni zbor, povodom katerega se poda letno odbo-rovo poročilo, potem sledi zapisovanje udov, potem volitev za l. 1908. in sklep, kateri časniki se naroče. K prav obilni udeležbi vse prav uljudno vabi odbor.

Sv. Križ pri Mariboru. Tukajšnje „Kmečko bralno društvo“ priredi v nedeljo, dne 26. prosinca 1908 ob 3. uri popoldne v društveni sobi v župnišču svoj redni letni občni zbor s sledečim vsprejdom: a) Poročilo odbora. b) Srečolov. c) Volitev novega odbora. Ker je čisti dobiček srečolova namenjen v prid društveni knjižnici, zato se preplačila hvaležno sprejemajo. Dobitki so zelo raznovrstni, zanimivi in mnogoštevilni; naj torej nikdo ne zamudi, pri tej priložnosti poskusiti svojo srečo! K prav obilni udeležbi vse prijatelje našega bralnega društva uljudno vabi odbor.

Bralno društvo v Padvincih pri Ptuj priredi svoj redni občni zbor dne 2. svečana popoldan ob 3. uri v gostilni gosp. Petra Kureža. Dnevni red: Letno poročilo blagajnika in tajnika. 2. Volitev novega odbora. 3. Sprejem novih udov in pobiranje udnine. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Pevskega društva v Braslovčah občni zbor se je vršil dne 5. t. m. na katerem je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik g. m. Perger, podpredsednik g. Janez Sternad, blagajnik g. R. Delakorda,

pevovodja g. Nojnik, odbornika g. G. Marovt in g. m. Bošnjak, namestnika g. M. Perger in g. Rovšnik B.

Šmarjeta poleg Rimskih toplic. Bralno društvo pri sv. Marjeti poleg Rimskih toplic ima dne 26. prosinca ob treh popoldan v šoli I. občni zbor s sledečim vsporedom: 1. letno poročilo blagajnika in tajnika; 2. izvolitev novega odbora; 3. sprejem novih udov in pobiranje udnine; 4. Poučno predavanje o kmetijstvu. K obilni udeležbi vabi odbor.

Šmarjeta poleg Rimskih toplic. Pevski zbor priredi dne 2. svečana koncert v prostoru gostilne g. Jerneja Purg vspored je sledeči: godba, glasovir, dvojne gosli. 2. petje mešani in moški zbori. 3. Umetni gramofon in razni šaljni prizori. K obilni udeležbi vabi šmarjetski pevski zbor.

Mladini.

Pismo mladeničem.

II.

Z zadnjim pismom sem imel smolo. Pregledale so ga kritične oči g. urednikoviča in romal je v tiskarno. Tu pa so menda prišle podgane in so zadnji del mojega pisma požrle za večerjo. Zato moje zadnji pismo ni imelo pravega sklepa.* Ka mi je prišel pred oči zadnji „Naš Dom“, nisem vedel, ali bi se jezil ali smejal. Pa vkljub tej smoli ne bom nehal pisati.

Fantje! Zdaj je pust. Ljudje bodo mnogo norili. Koliko bodo nekateri mladeniči zdaj zapravili! Marsikateri si bo v tem času nakopal v neumni nezmernosti in v nespametnem rajanju bolezen, ki bo mu v rani mladosti pretrgala nit življenja. Nek Američan je bil enkrat v Evropi in si je pogledal to norenje v pustu. Prišel je domu in je povedal, kaj je videl. Rekel je, da se ljudem v pustu pamet zmeša in da se jim še le potem možgani zopet uravnajo, ko jim duhovnik malo pepela na glavo potrosi!

Fantje, ki so bralci „Našega Doma“, se v tem času ne bodo držali, kakor bi same kisle kumare jedli. Veselili se bodo, pa po besedah apostola Pavla: „Veselite se, še enkrat vam rečem, veselite se, pa v Gospodu!“

Fantje, veste kaj? Zdaj je veliko časa. Pridno hodite v svoje bralno društvo in si izposojite knjige. Berite, pa prav berite! Poznam nekega fanta v našem bralnem društvu, ki kar požira knjige. To ni

* Dragi mladino ljub Ev.! Veš, te ti je bila mrzlična preiskava, nemara podobna zloglasnim inkvizicijam. Pridem v tiskarno: „Kam je izginil sklep pisma, ki ga piše mladino ljub?“ — Stavce me debelo pogleda, in ko opazi, da se ne šalim, globoko vzdihne: „O ti mrcina mrcinasta, ta tiskarski štakor je že zopet nekaj zakacal! Hajd nanj!“ Ni se motil. Ko preiščeva vse kote, res najdeva zadnji in največji list Tvojega pisma. Štakor se je premalo oskrbel za hudo zimo, in si ga je osvojil za odejo v mrzlih nočeh. Pravi, da lažje in mirneje spi, če mu je toplo. Strahovala sva ga, naj da nazaj, kar je uznil. A takoj sem videl, da s hudim ne gre. Zato mu kar najljubezniveje predočim, da je ravno sklep pisma mladeničem znamenit in se težko pogreša, in kar hitro ga popusti, rekoč: „Četudi imam že veliko na vesti, očem imeti te odgovornosti, da sem vrlim slovenskim mladeničem ukradel par zlatih naukov!“ Evo ga:

Ne dolgo, da je bil katoliški shod na Dunaju. Tudi mladeniči so imeli svoje posebno zborovanje. Govorilo se je na tem shodu o skupni organizaciji vseh avstrijskih mladeničev. Na tem shodu se je povdarjalo, da so slovenski mladeniči v Avstriji najbolje organizirani v mladeničkih zvezah in v Marijinih družbah. Ali ni to lepo? Fantje! Postavimo se! Zdaj pa šele razširimo svoj mladinski list, da se bo reklo, pri nas ni fanta, ki nima „Našega Doma“.

Pa boš rekel, veliko je pač 2 K. Ali je res preveliko za celo leto? Mislim, da ne. Veš kaj, pritrčaj si nekaj pri tobaku, pritrčaj si več si pri pijači. Za te reči, moj ljubi, včasih veliko več daš, kakor 2 K na leto, koliko nekateri mladeniči včasih na en dan zapijejo in zakadijo! Potem pa nimajo nič od tega. Če pa si naročiš „Naš Dom“ za 2 K, boš pa imel veliko veselja celo leto. Na uho vam povem, predragi mladeniči, da bo naš urednik skrbel v listu za dobre smešnice in šaljive povesti in tudi ugank bo nam dal veliko reševati.

Pri svojem prvem prihodu na zemljo je Gospod ozdravljaj kraljeve in gluhe. O, da bi Gospod zdaj, ko je na duhoven način zopet prišel med nas, dal našim mladeničem hitre in brze noge za agitacijo katoliških listov od hiše do hiše, posebno tistim, ki so imeli dozdej neukretne in trdne noge v tem oziru! O da bi zdaj slišali te moje besede tudi tisti mladeniči ki so bili do zdaj gluhi za take reči!

Mladeniči! Poslušajte! Veliki škof Ketteler je rekel: „Kdor nima dandanes smisla za katoliške liste, nima pravice, se imenovati dobrega katoličana.“

Na delo torej, ker resnobni so dnovi,

A delo in trud naj Bog blagoslovi!

Ognjevit mladenički pozdrav vam sporoča mladino ljub

Ev.

prav. Nima nič od tega. S premislekom je treba brati. Taki, ki veliko preberejo, pa površno, postanejo potem prevzetni in ošabni. Mislijo da bogve kaj vejo in da lahko marsikaterega s svojo znanostjo v žakelj vtaknejo. Pa so si s svojo duhovno hrano le želodec pokvarili in niso potem za pristno resnico več sprejemljivi. Meni se zdijo taki ljudje podobni tistim otrokom, ki si s sladčicami želodec pokvari in potem ne marajo več zdrave, okusne hrane. Jaz sem že imel priliko občevati s takimi ljudmi, ki so velika prebrali, ki so požirali knjigo za knjigo kakor riba preroka Jona, ki so prelistovali knjige tako hitro, kakor brzovlak preleti gaje in doline. Napihovali so se kakor tista žaba v pravljici, ki je potem počila. Pa veliko niso imeli v glavi. Jaz sem jih samo pomiloval. S takim neumnim površnim branjem zgubi mladenič najlepši kinč, najlepšo čednost: ponižnost.

Velikokrat bote našli pri branju kako besedo ali celo kak stavek, ki ga ne bote razumeli. Tu je treba, da vam nejasne reči kdo pojasni. Zaznamvajte si take izraze in take oddelke, in obrnite se na kakega izobraženca, da vam jih razloži. Duhovnik iste fare, bodisi župnik ali kaplan, ali pa kak dober učitelj vam bo rad ustregel. Le tako se bote kaj naučili pri branju.

Nek mladino ljub je svetoval, da bi naj bile povsod v bralnih sobah pribite škatljice. V te škatljice bi naj udje dajali tiste izraze, ki jih niso razumeli, napisane na koščke papirja. Gospod kaplan, ali že kdo drugi bi naj po nedeljah po večernicah pri majhnem sestanku razjasnjeval vse te reči.

Fantje! Zdaj pa pride nekaj važnega. Poslušajte! Ne berite nikdar brez svinčnika v roki. Napravite si ali kupite si knjižico, v katero si bote napisavali imenitnejše reči, ki ste jih brali. Vzadi si pa napravite abecedni imenik, kjer si bote napisali glavno besedo vsebine tistih odstavkov, ki jih bote prepisali.

Recimo, vi ste brali nekaj zelo važnega, kako se sadje shranjuje. To si hočete zapomniti in to si napišite v knjigo recimo na 14. stran. V abecedni imenik bote napisali pod črko „S“ Sadje stran 14. Pozneje pri priliki se bote spomnili, da ste nekaj enkrat brali o modrem shranjevanju sadja. Ne bote več vedli, kako je z rečjo. Pogledali bote v imenik pod črko „S“, našli tam besedo „Sadje“ in stran, na katero ste si napisali.

Ali našli ste pri branju kak lep izrek imenitnega moža o ljubezni do narodnosti. Hočete si ga zapomniti. Napišite ga v knjižico, — mogoče ga rabite enkrat pri kakem nastopu! Vzadi pa napišite pod črko „N“ Narodnost stran tolika in tolika. Seveda se bote morali, če bote na tak način brali, malo truditi in mučiti. Z branjem bo šlo počasi. Ne bote se mogli ponašati, toliko in toliko knjig sem že prebral, pa vtisnili si bote to, kar bote brali, globoko v spomin. Veliko veselje bote imeli s prebranimi knjigami in z veliko radostjo bote potem na stare dni prebirali, kar ste si zapisali v solnčnih, mladih letih.

Včasih bo treba tudi kako knjigo dvakrat, trikrat prebrati. Pri prvem branju človek marsičesar ne zapazi, marsičesar ne razume. Po drugem in pa tretjem branju se mu še le začne svitati v glavi, zdaj še le ve, kaj hoče pisatelj. Človek tako spozna, koliko truda je treba, če si hoče saj nekaj znanosti pridobiti, kako je vsa človeška modrost samo slaba iskra napram solncu in modrosti božji, od katere je nam še toliko skrito. Človek tako spozna, kako malo gre v njegovo glavo in kako dolgo bi moral živeti, če bi hotel vso človeško znanost in modrost si pridobiti. In to, predragi mladeniči, je dobra šola ponižnosti.

H koncu pa še naj omenim nekaj. Treba je tudi na knjige paziti, ne ž njimi delati kakor svinja z mehurjem. Koliko se pri nas v tem oziru greši! Kako malo se gleda na snažnost pri knjigah. Pojdi vedno s snažnimi rokami brati, odpiraj in zapiraj se na knjigo itd. V nekaterih bralnih društvih gre nova knjiga skoz dve roki in potem ni več za rabo. Komaj dobijo v jeseni v kaki hiši Mohorjeve knjige, jih že v prvem tednu trgajo. Prebrali še niso ne ene strani. V liste pa zavijajo meso, klobase itd.

Koliko koristnega in poučnega je v taki knjigi! Koliko se je pisatelj mučil!

Kako bi bilo dobro, tako knjigo shraniti in ob priliki v njo malo pogledati! Kaj pa naj rečem o tistih slovenskih hišah, ki so „Zgodbe sv. pisma“, ta krasen dar Mohorjeve družbe, dali otrokom raztrgati, ali pa raztrgane liste porabili za vsakdanje potrebe! Jaz pravim, da je dobro tudi liste ali časnike shranjevati, posebno če najdeš v njih kaj zelo dobrega in koristnega. Ne sme se vse na enkrat raztrgati. Poznam mladeniča, ki si je prihranil vse letnike „Našega Doma.“ Pravil mi je, s kakim veseljem prebira še včasih stare letnike, in kako zanimiva so za njega še zdaj poročila iz raznih krajev.

Predragi mladeniči! Berite tako, kakor sem vam nasvetoval. Bote videli, kako bo dobro za vas. Ne prezrite mojega recepta! Prihodnjič pa zopet nekaj drugega. Skoraj bi bil pozabil. Ne pozabite agitirati za „Naš Dom“! Za danes pa z Bogom.

Vaš prijatelj Ev.

Protialkoholno gibanje na Štajerskem.

„Sovražnik krut očitno hodi,
in v spremstvu jok, nesrečno vodi.
Ime njegovo — alkohol,
v levici smrt — v desnici bol.“
Sveta Vojska II. izd. str. 57.

Grozno je opustošenje, ki ga v našem času prinaša pitje alkoholičnih pijač: mošta, vina, piva, žganja in drugih dušnim in telesnim močem. Veliko je razdejanje, katero napravlja pijanost na časnem premoženju. Strašna je škoda, katero rodi ta kuga v krogu družine, v družbi, državi; povsod, kjer pušča kakor uničujoč ogenj, pustila za seboj sledi razdejanja, razne bolezni, sramoto, revščino, smrt. Tako piše naša škofijska sinoda ter našteva silno hude posledice, ki prihajajo iz smrtno strupene kuge v vse notranje ude človeške družbe in jo dovaja do skrajne nesreče. Dokazano je s številkami, da se je v življanje vpijanljivih pijač zadnjih deset let več kot podvojilo. V pivovarnah in žganjarnah se nalagajo ogromne svote denarja. V Nemčiji se izmeče za samo me opojne pijače 3 milijarde, to je 3 tisoč milijonov mark; v Avstriji ne veliko manj, na leto dva tisoč in dve sto milijonov kron. Več kot znašajo vsi davki skupaj, vrže se za alkoholične pijače, dasi ne ugase žeje. Žejo gasi edino le voda, tudi v opojni pijači edino le voda. Opojne pijače tudi ne grejejo telesa in ne krepe, temveč tembolj slabe, več ko imajo alkohola v sebi. Vsako leto oboli na tisoče ljudi radi njih, obuboža in zblazni.

Ako pogledamo našo ožjo slovensko domovino, vidimo, da tudi naše ljudstvo prinaša leto na leto ogromne svote za opojne pijače. Statistično je dokazano, da izmečejo samo na Kranjskem nad 30 mil. kron za alkohol. Ves zemljiški davek znaša na leto 1 mil. kron. Vsi davki skupaj stanajo 6 mil. kron. Za samo pijačo, od katere ima ljudstvo večinoma le uboštvo in bolezen, pa se zavrže 30 mil. kron. Kakor je na Kranjskem, tako je obče na Slovenskem, tudi na Štajerskem. Slovenci smo mali in revni narod, nimamo niti velikih posestev, niti grajščin in palač, niti tovarn in velikih podjetij. Pečamo se le s poljedelstvom in živinorejo. Ljudje zapuščajo rodno zemljo ter si iščejo kruha v tujini. Vendar bi tudi naša domovina imela dovolj kruha za svoje sinove, ko bi si nekaj milijonov prihranili, katere sedaj izmečejo za opojne pijače. Imeli bi tudi doma Ameriko. Zdaj se vračajo radi draginje trumoma iz Amerike; naj bi le pivske navade in razvade pustili v Ameriki, morda so se naučili, saj so tam krčme ob nedeljah zaprte. Gotovo bodo zadovoljni na rodni zemlji ter si z veseljem zapeli:

Domovina, mili kraj,
kjer visoke so gore,
kjer zelene so planine,
mile trate in doline,
cerkve bele kjer stoje.
Domovina, mili, mili kraj.

Mesto za pijačo, katera jim za zdravje in moč, za srečo in življenje ni potrebna, naj se obrača denar za hrano, obleko, stanovanje, za izobrazbo, s tem se povzdigne blagostanje, sreča in zadovoljnost. Denar za opojne pijače, zlasti za razno žganje, špirit, gre večinoma med tuje. Ti pa rabijo denar v to, da nas še bolj pritiskajo in izpodrivajo. Ali ni nespametno, da jim izmečemo najprej denar, potem

pa jim prepustimo še rodno zemljo? Mi Slovenci moramo že z ozirom na našo narodnost odločno se ustaviti najhujšemu sovražniku, in z vso silo zatirati pijančevanje, če se hočemo ohraniti. Prav je govoril ob neki priliki vodja protialkoholnega gibanja na Kranjskem dr. Krek: „Ako bi Slovenci bili trezni, kmalu bi bili gospodje vseh mest do Gradca.“

„Naš Dom“ se obrača do tebe, slovenska mladina, zlasti na Štajerskem in Koroškem, v veseli nadi, da stopiš v bojne vrste proti pitju opojnih pijač, ki so pravi strup, kateri sicer polagoma, vendar pa gotovo umori, kakor trde danes najveljavnejši zdravniki. Veliko lažje je, se alkoholnih pijač ne navaditi, kakor odvaditi.

Živahno gibanje se je razvilo po mnogih izobraževalnih društvih. Brez dvoma se bo našlo v vsakem društvu nekaj mladeničev in deklet, ki bodo napovedali sveto vojsko pivskim navadam ter vstopili v vrsto popolnih zdržnikov. Slovenska mladina, na delo plemenito!

Cerkvene zadeve.

Duhovna gredica. Prihodnjo nedeljo je god sv. Družine. Češčenje svete Družine je starodavno; od nekdaj so se kristjani z občudovanjem in s svetim spoštovanjem ozirali na izvoljeno Družino, ki je v ljubeznivi hišici nazareški tiho in sveto živela. V novejši dobi je pobožni duhovnik Filip Francoz iz družbe Jezusove v mestu Lijonu vpeljal bratovščino sv. Družine. Papež Leon XIII. so jo dne 14. jun. 1892. povzdignili v splošno družbo za katoliške družine celega sveta. Katero društvo je krščanskim družinam primernejša in koristnejša? Hišica v Nazaretu, najsvetejša na svetu, je gotovo najpopolnejši vzor slovenskim hišam, bogatim in revnim, imenitnim in zanidčevanim. Družina je temelj človeški družbi in podlaga njenemu blagostanju in njeni sreči. Če je domače življenje zdravo in prav urejeno, zdravo in urejeno je tudi javno življenje. Slovenski gospodarji in očetje imajo sijajen vzgled nad sv. očetom Jožefom. Kakor on, morajo tudi oni paziti, da njih otroci in domači ne padejo v roke kakemu Herodu ali zapeljivcu; odvratači morajo od svojih vse, kar je njihovih sreči nevarno ali pogubno, kakor slabe tovaršije, prepovedane veselice in zabave in dandanes posebno branje slabih knjig in časnikov. Prepoved, brati slabe, protiverske knjige in spise, je tako stara kakor naša cerkev. Varujte torej svoje ljubljence slabega berila, oskrbite pa jim dobrih knjig. Slovenske matere! Rade zbirajte svoje družine k pobožni molitvi pred podobo sv. Družine, in bostale bodo družine svetę Vi, sinovi in hčere, po zgledu Jezusovem ljubite in častite z vsemi močmi svoje dobre stariše, ne zapuščajte jih v starosti, v potrebi in sili. Vi slovenski delavci, ozirajte se radi na revno Družino, da brez godrnjanja in toževanja izpolnujete težke dolžnosti svojega stanu. Jezus, Marija in Jožef naj milostno varujejo naše slovenske hiše, naj gojijo v njih ljubezen, pospešujejo lepo vedenje, naj izpodbujejo k čednosti, lajšajo in slajšajo naj bridkosti, ki nam od vseh strani pretijo.

Naslednjo nedeljo je praznik očiščenja Marije Device ali svečnica. Ta dan se blagoslavlja sveče, v spomin, da je Jezus s svojim naukom razsvetlil ves svet, kakor ga Simeon slavljala „luč v razsvetljenje nevernikov“. Potem je slovesni obhod z gorečimi svečami v spomin Marijine in Jožefove poti v jeruzalemski tempel. Pri službi božji gorijo sveče, da povišujejo slovesnost in lepoto službe božje, nas pa tudi spominjajo sv. vere in milosti božje. V prelepih molitvah prosi ta dan sv. cerkev, „da bi nas, ki prižigamo in nosimo te sveče pregrel ogenj najslajše ljubezni božje, da bi naša srca bila razsvitljena od nevidnega ognja, in bi bili rešeni slepote svojih pregreh“ . . .

Dne 3. februarja je god sv. škofa in mučenca Blaža. Ponekod se deli blagoslov sv. Blaža. Duhovnik, držeč križem dve sveči na vrat posameznika, prosi, da bi ga Bog varoval hudega, posebno boleznih v vratu. Sv. Blaž je namreč z molitvijo in blagoslovom rešil smrti dečka, ki mu je ribja kost običala v grlu.

Nesreča. G. Mihael Golob, kapelan pri Sv. Križu pri Ljutomeru, je tako nesrečno padel, da si je nogo zlomil v stegnu. Leži v Radgoni v bolnišnici. Po izpovedbi zdravnikov bo moral bolniške postelje čuvati 6 do 7 tednov.

Književnost.

„Prava nevesta Kristusova“. Spisal sv. Alfonz Marija Ligvori, prestavil po izvorniku p. Alfonz Furlan. 1. knjiga, mala osminka str. 476, natisnil in založil Avgust Šek v Brežicah. Nevezan iztis stane K 1'20, vezan K 2'—, po pošti 20 vin. več. Kdor naroči 10 iztisov, dobi enega zastonj. Prodaja založnik Avgust Šek v Brežicah na Štajerskem.

Knjigovodstvo, I. del, od Ivana Podlesnika, je v strokovnem in literarnem slovenskem časopisu našlo toliko priznanja, da ga ni treba bolj priporočiti.

Kritična razprava o lurskih dogodkih. Trije deli. Dr. Bertrin, vseučiliški profesor v Parizu. Cena 4 K 40 v. Prihodnje leto obhajajo katoličani po vsem izobraženem svetu 50 letnico lurske božje poti. Zato je ta knjiga znamenitega učenjaka tem večje aktualnosti. Na podlagi zdravniških znanstvenih virov objektivno presoja vse posamezne slučaje čudežnih ozdravljenj v Lurdu in dokazuje ničevnost nasprotniške razlage.

Listnica uredništva.

G. I. Š. Sv. Kunigunda. Prejel dopis. Zahvaljujem. Upam si na dan. Ne morem se pa odločiti za Vaš blagohoten nasvet, da naj odprem poseben predal. Poznam važnost tega gibanja in bom z veseljem prinašal tozadavne članke in svarilne vzgleds. Prosim, dopisujte pridno! Pozdrav! — G. Vinko! Svetuješ mi, naj „Naš Dom“ zavrača laži „Stajerca“. Moje mnenje je to: Kdor naroči „Stajerca“ in ga prebira, veruje raj njemu kakor nam in ga ne pridobimo, naši dobri naročniki pa „Stajerca“ itak ne prebirajo, in imajo raje zdravo, tečno hrano, in to bi jim rad podajal. Podpiraj me z dopisi! Laporje. Zakaj brez podpisa? Ime dopisnika mora vedeti urednik, drugi ga pa ne zvedo. Urednik ne izda ničesar, četudi bi mu s svedrom vrtali peto. Dopisujte marljivo! — Kotlje. Prejel prepozno. Uredovanje lista se sklene v ponedeljek zvečer. Naslavlja se: Uredništvo „Naš Dom“ v Mariboru. — Zalec. Ogr. Kde ste? Znamka je bila premajhna. Dopis hranim. — Gradec. Med Zahvaljujem! Prido. Pišite še več! Zdravstvujtel! — Celovec. Dopisujte marljivo, toda v bolj mirnem tonu! Pozdrav!

Pozor! Čitaj! Pozor!

Slavonska biljevina.

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč — ter se izvršno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju — bolih v prsih, — prehlajenju v grlu, hripavosti, težkemu dihanju, astmi — pljučnemu kataru, suhemu kašlju, tuberkulozi i. t. d. i. t. d.

Delovanje izborna, vspeh siguren. Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju ali če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenici je ne pošilja. Prosim, da se naroča naravnost od:

P. Jurišića,

lekarnarja v Pakracu št. 201. (Slavonija)

656

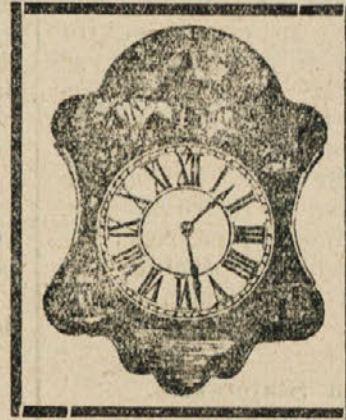
Pozor,
kmetje in fantje!

V moj lekarski praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo s časoma iznajti sredstvo za rast brk in las, proti izpadanju las in za odstranitev prhlja (luskin) na glavi, to je

Kapllor št. I.

Cena je (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 v., 2 lončiča 5 K. Prosim, da se naroči samo od mene. Naslov je: P. Jurišić, lekarnar v Pakracu, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali po čimni povzetju.

Pristopajte h Kmečki zvezi!

Zahtevajte

zastonj moj veliki cenik mojih najfinejših in natančno idočih ur, srebrnine in zlatnine.

Dokaz da

imam res fino in dobro blago je ta, da imam odjemalce v vseh deželah in glavnih mestih. — Za vsako uro se jamči pismeno tri leta. — Neprilicno blago se lahko

zamenja, a i pa vrnem kupnino. — Razpošiljam po poštne povzetju. — Nikel ure od gl. 1.80. — Srebrne ure od gl. 3.50. — Srebrne ženske ure od gl. 3.50. — Srebrne ank. Rem. ure od gl. 4.50. — Ure budilke od gl. 1.50. — Stenske ure od gl. 1.50 naprej. — Špeciialna delavnica za najtežja popravila ur, zlatnine in optičnih stvari.

■ **Th. Fehrenbach,** ■
Največja tovarniška zaloga ur

■ ■ ■ ■ ■ Maribor, H 6. ■ ■ ■ ■ ■

Ker je sedaj pomanjkanje premoga in bo huda zima skrbite za

trboveljski svitli premog

salonske brikete,

rujavi premog,

lesni premog,

:: kovaško oglje, ::

sekana drva,

rezana drva.

Vam postavi na dom

ANTON SERIANČ,

trgovec z lesom in premogom.

➔ Tu se dobi tudi cement in apno. ➔

Telefon šte. 106.

Vinogradniki pozor!

Naznanjam, da imam veliko število na suho cepljenih trt in sicer: Šipon (Mosler), Laški rizlec (Wälschriesling) in beli Burgundec, cepljene na Rip-Portalis. Cena I. vrsti 1000 komadov 160 kron. Divjake Rip-Portalis 1000 komadov 20 kron. Oglasiti se je pismeno ali osebno pri Ivanu Novak, pos. in trtnarju pri Sv. Urbanu pri Ptuj. 9 (1)

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani,

Dunajska cesta 19. * v Medjatovi hiši v pritličju * Dunajska cesta 19.

zavaruje

1. Proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove, premičnine in pridelke.

2. Proti prelomom zvonove, in

3. Za življenje oziroma doživetje in proti nezgodam.

Edina domača, slovenska zavarovalnica.

Svoji k svojim!

12—7